

Kościół w Rogowie - Szkic monograficzny z 1909 r¹

Jak podaje autor Szkicu monograficznego kościołów Dekanatu Rypińskiego Diecezji Płockiej Ks. Walenty Załuski. „W roku 1906 dnia 21 maja Towarzystwo opieki nad zabytkami sztuki kościelnej” zawiązane w Warszawie, na czele którego stanął hr. Adam Krasiński, odbyło się w Płocku, w muzeum diecezjalnym, pierwsze posiedzenie, pod przewodnictwem Najdostojniejszego Naszego pasterza ks. Biskupa Apolinarego Wnukowskiego, na które zawezwani zostali delegaci z dekanatów diecezji płockiej. W myśl decyzji, zapadłej na tym posiedzeniu, rozesłano kwestionariusze dotyczące zabytków sztuki chrześcijańskiej, każdemu z delegatów i polecono im objechać kościoły swego dekanatu, zdjąć z nich fotografie i plany, oraz opisać je razem z zabytkami, znajdującymi się w tychże świątyniach”.

Dalej autor pisze „To też, jako delegat na dekanat rypiński, we wrześniu i październiku r. z. objechałem wszystkie kościoły dekanatu rypińskiego, zdjąłem z nich fotografie, dotarłem do archiwów parafialnych, opisałem kościoły i kaplice i odpowiedni referat przesłałem do Konsystorza płockiego. Stąd też uzupełniłem dawne swoje notatki historyczne i tak wyłonił się „Szkic monograficzny kościołów dekanatu rypińskiego, diecezji płockiej” który, w myśl zasady „czym chata bogata, tym rada” podaję w broszurze niniejszej.

¹ Szkic monograficzny kościołów Dekanatu Rypińskiego Diecezji Płockiej skreślony przez Ks. Walentego Załuskiego, Druk K. Miecznikowskiego, Płock 1909 rok, s. 62

Kościół w Rogowie.

W guberni płockiej, powiecie rypińskim, na płaszczyźnie, nieco zagłębionej, o 12 wiorst od Rypina, leży kościelna wieś—*Rogowo*—na piaskach, jak zresztą i cała parafia rogowska, licząca 3,373 dusz. W 1564 r. Rogowo należało do Jakóba Rogowskiego. W 1789 r. Rogowo jest własnością Dobrskich, Rutkowskiego i Czermińskich. W ostatnich latach XIX wieku jest własnością rejenta Gralewskiego, który dobra rogowskie rozparcelowyywa wśród włościan.

Kościół pierwotny i parafia niewiadomej erekeji. Nowowzniesiony kościół na miejsce drzewianego, spalonego od ognia, w stylu romańskim, z kamienia, wystawił w 1878 roku ks. Donat Jędrzejewski, obecnie proboszcz skrwileński. Staął ten kościół wpośrodku wsi na oparczysku. Z prawej strony przy wejściu do drzwi frontowych ma wieżę przybudowaną, wysoką około 76 łokci, o 3-eh kondygnacjach, coraz węższych, przedzielonych gzymzem z cegły, pokrytą śpiczastym dachem, okoloną żelazną blachą cynkowaną, z krzyżykiem na wierzchołku. Pierwsza kondygnacja ma cztery okna: jedno nad drugimi, z dwóch stron, a wyższe kondygnacje mają po cztery zaluzje. Kształt okien wieżowych i kościelnych u góry śpiczasty, półkołem zakończony; okna wąskie, długie, w stylu mieszanym, gotycko-romańskim; ramy żelazne; szyby dużo o szkle lagrowem, u góry kolorowe, na kit żelazny oprawne.

Kościół zbudowany z polnego kamienia, rozbijanego klinami, tylko konty słupowe—z cegły palonej, której wymiar następujący: $6 \times 12 \times 26$ cm., a co kilka warstw kamień, cegłą przekładany. Kościół na zewnątrz cementowany, zwrócony ołtarzem wielkim na północ, bez oddzielnego prezbiterjum. Ma dwie ściany szczytowe: frontową ścianę, zakończoną u góry trójkątem, z prawej strony której stoi wspomniana wyżej ona wieża, na której ponad drzwiami wielkimi, nad chórem, duże okno okrągłe,—dalej—na górę prowadzących dwa okienka okrągłe, małe. Druga ściana szczytowa podobnie, jak i poprzednia, w trójkąt od góry zakończona, ma z boku jedno okno duże i wejście do małej przedzakrystji, której wierzchołek opromienia krzyżyk. Gzyms z cegły, obrobiony na wapno cementem, opasuje kościół pod całym dachem i szczytami. Obramowanie okien stanowi obwódka cementowa.

Dach na kościele jednakowej wysokości, stromy, dachówką karpiówką kryty; boki okładane cynkową blachą; pod dachem cynkowe rynny. Niema sygnaturki na dachu; ściany kościoła równo. Główne wejście w ścianie frontowej, boczne z prawej strony—do babińca i z tegoż samego boku—do zakrystji; wejścia nie mają ozdób. Mur ementarny z kamienia polnego, łupanego, wymurowany na wapno, okala kościół, ocieniony drzewami różnorodnemi. W obrębie muru ementarnego, w rogu ementarza, naprawo od wejścia frontowego, stoi dzwonnica, zbudowana z desek w 1882 r., kryta blachą żelazną—cynkowaną; na wierzchu krzyż żelazny, pozłocony. W dzwonnicy—trzy dzwony, nie mające napisów i dat; niewiadomo czy benedykowane.

Przez wielkie drzwi wchodzimy pod chór, zbudowany z drzewa, oparty na sześciu słupach, za wysoki, na którym ośmiogłosowy organ z nowym pedalem, sprowadzony z przasnyskiego kościoła pp. Felicjanek. Ztąd przedstawia się nam piękny widok obszernego, widnego, czysto utrzymanego, na nowo odmalowanego kościoła rogowskiego. Kościół ten bowiem o jednej nawie, długi łokci 60, szeroki 26 ł., wysoki 14½ ł., o dwóch małych, wąskich, niskich, bocznych kaplicach, nadających kościołowi formę krzyża,—z zakrystją umieszczoną poza ścianą ołtarzową i—z niewielkim babińcem, umieszczonym nieopodal chóru, z prawej strony kościoła. Cały kościół kryty stropem płaskim, trzciniowym.

Sklepienia bez żeber, malowane farbami klejowymi. Ściany przyozdobione w olejne obrazy, na tynku malowane:—na prawej ścianie—Pan Jezus w łodzi na jeziorze Genezalet i wskrzeszenie Piotrowiny przez św. Stanisława; na lewej znów—Pan Jezus w Ogrójcu, i św. Kazimierz, królewicz. Przy wielkim ołtarzu, w całości murowanym, z prawej strony—św. Piotr,—z lewej—św. Paweł, na tynku ich wizerunki malowane. Kościół odmalowany w 1897 r. Dzieśięć okien oświetla kościół wewnątrz: nad chórem jedno duże okrągłe,—w prawej ścianie dwa, w lewej—trzy okna, w kaplicach pod stropem—małe, półokrągłe, w zakrystji jedno i nade drzwiami frontowymi—półkoliste. Ramy okien żelazne, szkło białe, zwyczajne, u góry—różnokolorowe, w kłt żelazny oprawne. Posadzka cementowa, o pół łokcia wyżej położona nad poziom otaczającego gruntu. Nie ma tu ani łóż, ani galerji, ani grobów pod kościołem, jak również nie ma ani erekcji kościoła, ani tablicy erekcyjnej, ani akt, dotyczących pierwotnych kościołów rogowskich, które się spaliły, są tylko akta metryczne od r. 1600.

Kościół pod wezwaniem św. Bartłomieja,—konsekrowany 1880 r. przez biskupa Kazimierza Gintowta, suffragana—administratora plockiego. Obchodzi dzień konsekracji w 20-tą niedzielę po Zielonych Świątkach. Ma trzy odpusty.

Trzy są ołtarze: wielki, wymurowany z cegły, wraz z mensą pomalowany na marmur chęciński, zakończony Opatrznością Boską i krzyżem. W tym ołtarzu mieści się obraz nowy, malowany na płótnie, dobrego pędzla: jest to kopja Matki Boskiej Syxtyńskiej, malowanej przez Rafaela; po bokach św. Piotr i św. Paweł; nad św. Piotrem—św. Łukasz, nad św. Pawłem—św. Jan Ewangelista. Oba te ostatnie obrazy na płótnie są dobrego pędzla, ujęte w okrągłe ramy połączane. Cyborjum z drzewa, w środku wybite białą materją. Kratki drzewiane otaczają wielki ołtarz, co ma stanowić jakoby prezbiterjum.

Na prawej stronie wielkiego ołtarza stoi chrzcielnica, w formie lejka, koroną zakończona; nad nią baldachim z drzewa z Duchem św.; przestrzeń ścianą między chrzcielnicą, a baldachimem zapełnia oleodrukowy obraz, przedstawiający chrzest Pana Jezusa. Na lewo—po stronie Ewangelji—ambona z drzewa, z daszkiem podobnym temu, jak nad chrzcielnicą,—na ścianie również oleodruk, przedstawiający Zbawiciela z barankiem.

Ołtarz św. Bartłomieja w prawej kaplicy. Mensa murowana, nad nią obraz, malowany na tynku olejno, wyobrażający św. Bartłomieja. Na lewo—w kaplicy—obraz, malowany olejno na tynku, wyobraża Pana Jezusa, krzyż dzwigającego. Oba te obrazy ujęte w ramy cementowe i odmalowane na kolor kaplic.

Drzewiane konfesjonały i ławki, ozdobne feretrony, chorągwie i proporce, liczny zapas utensylji kościelnych: kielichów, kap, ornatów, alb i t. p. przynoszą chlubę parafji rogowskiej i wdzięczność od tychże parafjan X.X Jędrzejkowskiemu i Józefowi Smółczyńskiemu za ich trudy, prace i ochędośćwo Domu Bożego, które tak umiłowali.

Opracował

Dariusz Lazarowski

Publikacja w wersji elektronicznej dostępna jest na stronie internetowej Kujawsko Pomorskiej Biblioteki Cyfrowej <http://kpbcb.umk.pl/dlibra/docmetadata?id=78527>

Opis publikacji

	Tytuł: Szkic monograficzny kościołów dekanatu rypińskiego diecezji plockiej <u>Autor:</u> Załuski, Walenty (1859-1927) <u>Wydawca:</u> K. Miecznikowski <u>Miejsce i data wydania:</u> Płock 1909 <u>Typ zasobu:</u> książka <u>Format:</u> image/x.djvu <u>Prawa:</u> Domena publiczna (Public domain) <u>Prawa dostępu:</u> Dla wszystkich bez ograniczeń <u>Digitalizacja:</u> Biblioteka Uniwersytecka w Toruniu <u>Lokalizacja oryginału:</u> Biblioteka Uniwersytecka w Toruniu
---	--